

TOOTE GEOMEETRILISED SPETSIFIKATSIOONID (GPS)
Alused
Käsitlusviisid, põhimõtted ja reeglid

Geometrical product specifications (GPS)
Fundamentals
Concepts, principles and rules
(ISO 8015:2011)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN ISO 8015:2011 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastuvõetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles juulis 2011;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2013. aasta juulikuu numbris.

Standardi on tõlkinud Lauri Lillepea, eestikeelse kavandi ekspertiisi on teinud Rein Laaneots, standardi on heaks kiitnud tehniline komitee EVS/TK 38 „Metroloogia“.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud EVS/TK 38, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi mõnedele sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatähisega EE.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN ISO 8015:2011 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 01.06.2011. **Date of Availability of the European Standard EN ISO 8015:2011 is 01.06.2011.**

See standard on Euroopa standardi EN ISO 8015:2011 eesti keelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega. **This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN ISO 8015:2011. It has been translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.**

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 01.100.20 Masinaehitusjoonised

Võtmesõnad: ISO GPS süsteem, spetsifikatsioon, toote geomeetriline spetsifikatsioon

Hinnagrupp G

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:

Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

ICS 01.100.20

English Version

**Geometrical product specifications (GPS) – Fundamentals –
Concepts, principles and rules (ISO 8015:2011)**

Spécification géométrique des produits (GPS) – Principes
fondamentaux – Concepts, principes et règles
(ISO 8015:2011)

Geometrische Produktspezifikation (GPS) – Grundlagen –
Konzepte, Prinzipien und Regeln (ISO 8015:2011)

This European Standard was approved by CEN on 18 May 2011.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

Management Centre: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	3
SISSEJUHATUS.....	4
1 KÄSITLUSALA.....	5
2 NORMIVIITED.....	5
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	5
4 JOONISELT SPETSIFIKATSIOONI LUGEMISE PÕHIMÕTTELISED EELDUSED.....	6
5 ALUSED.....	6
6 VAIKIMISI SPETSIFIKATSIOONI KÄITAJATELE VIITAMISE REEGLID.....	10
7 SPETSIFIKATSIOONI ERILISTELE KÄITAJATELE VIITAMISE REEGLID.....	12
8 REEGLID SULGUDES ESITATAVATELE SELGITUSTELE.....	12
Lisa A (teatmelisa) Suhe GPS-i maatriksmudelisse.....	13
Kirjandus.....	14

EESSÕNA

Dokumendi (EN ISO 8015:2011) on koostanud tehniline komitee ISO/TC 213 „Dimensional and geometrical product specifications and verification“ koostöös tehnilise komiteega CEN/TC 290 „Dimensional and geometrical product specification and verification“, mille sekretariaati haldab AFNOR.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2011. a detsembriks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2011. a detsembriks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse subjekt. CEN-i [ja/või CENELEC-i] ei saa pidada vastutavaks sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.

Jõustumisteade

CEN on standardi ISO 8015:2011 teksti ilma ühegi muutuseta üle võtnud standardina EN ISO 8015:2011.

SISSEJUHATUS

See rahvusvaheline standard on toote geomeetrilise spetsifikatsiooni (*geometrical product specification, GPS*) standard ja seda käsitletakse GPS-i alusstandardina (vt ISO/TR 14638). See mõjutab kõiki teisi standardeid GPS-i maatriksüsteemis, st kõiki globaalseid, üldisi ja täiendavaid standardeid, samuti mistahes muid dokumente GPS-i maatriksüsteemis.

Üksikasjalikumad teavet selle rahvusvahelise standardi, teiste standardite ja GPS-i maatriksüsteemi vaheliste seoste kohta vt lisast A.

See rahvusvaheline standard hõlmab mitmeid aluspõhimõtteid, mis rakenduvad kõigile GPS standarditele ja tehnilisele tootedokumentatsioonile, mis põhineb GPS maatriksüsteemil. Kuni selle rahvusvahelise standardi praeguse versiooni avaldamiseni olid need põhimõtted eeldatavad, kuid polnud selgesõnaliselt formuleeritud.

See rahvusvaheline standard hõlmab samuti ISO vaikumisi spetsifikatsiooni käitajatele viitamist ja eriti vaikumisi esitusest erinevate spetsifikatsiooni käitajatele viitamist, kasutades kas otsest viitamist või organisatsiooni- või joonisepõhiseid vaikeväärtusi.

Standardi rakendamisel mõistetakse käsitusviisi all abstraktset ideed, põhimõtte all mõistetakse standarditud põhilepet, mis põhineb käsitusviisidel, millel põhinevad reeglid, ja reegli all mõistetakse standarditud protseduuri (tegutsemiseks).

1 KÄSITLUSALA

See rahvusvaheline standard määratleb mõisted, põhimõtted ja reeglid, mis kehtivad kõigi teiste toote geomeetrilisi spetsifikatsioone (GPS) ja toote nõuetele vastavuse hindamist käsitlevate rahvusvaheliste standardite, tehniliste spetsifikatsioonide ja tehniliste aruannete koostamisel, tõlgendamisel ja rakendamisel.

See rahvusvaheline standard rakendub kõigi GPS viidete tõlgendamisel igat tüüpi joonistel.

Standardi rakendamisel kasutatakse mõistet „joonis“ kõige laiemal võimalikul viisil, mis hõlmab kogu töödeldavat detaili iseloomustavat dokumentatsiooni.

2 NORMIVIITED

Alljärgnevalt nimetatud dokumendid on vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

ISO 17450-1:—¹. Geometrical product specifications (GPS) — General concepts — Part 1: Model for geometrical specification and verification

ISO 17450-2:—². Geometrical product specifications (GPS) — General concepts — Part 2: Basic tenets, specifications, operators and uncertainties

ISO/IEC Guide 98-3:2008. Uncertainty of measurement — Guide to the expression of uncertainty in measurement (GUM:1995)

ISO/IEC Guide 99:2007. International vocabulary of metrology — Basic and general concepts and associated terms (VIM)

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse dokumentides ISO 17450-1, ISO 17450-2, ISO/IEC Juhend 98-3, ISO/IEC Juhend 99 ning alljärgnevalt esitatud termineid ja määratlusi.

3.1

ISO GPS süsteem (*ISO GPS system*)

GPS süsteem (*GPS system*)

toote geomeetrilise spetsifitseerimise ja nõuetele vastavuse hindamise süsteem, mille on ISO-s välja arendanud ISO/TC 213

3.2

vaikimisi GPS spetsifikatsioon³ (*default GPS specification*)

GPS spetsifikatsioon, milles spetsifikatsiooni käitaja on määratletud standardites või regulatsioonides

MÄRKUS Vaikimisi spetsifikatsioonid on harilikult äratuntavad sissejuhatava sõnastuse järgi: „*kui ei ole teisiti määratletud ...*“.

-
- ¹ Ei ole veel ilmunud (ISO/TS 17450-1:2005 uustöötlus).
Eesti standardi märkus. See standard on praeguseks ajaks avaldatud Eesti standardina EVS-EN ISO 17450-1:2011 „Geometrical product specifications (GPS) – General concepts – Part 1: Model for geometrical specification and verification“.
- ² Ei ole veel ilmunud (ISO/TS 17450-2:2002 uustöötlus).
Eesti standardi märkus. See standard on praeguseks ajaks avaldatud Eesti standardina EVS-EN ISO 17450-2:2012 „Geometrical product specifications (GPS) – General concepts – Part 2: Basic tenets, specifications, operators, uncertainties and ambiguities“.
- ³ Eesti standardi märkus. Eesti keeles on ingliskeelse termini *specification* vastena kasutusel ka termin „eristuskiiri“.